

عنوان المحاضرة: Büyük Selçuklu Devleti

المادة الدراسية: تاريخ الأتراك

المرحلة الدراسية: الثالثة

مدرس المادة: أ.م. نهاد محمد عاشور

العام الدراسي 2025-2026 :

جامعة الموصل

كلية الآداب

القسم: اللغة التركية وآدابها

Selçuklular,Oğuzlar'ın Üç Ok kolunun Kınık boyundandır.

- Oğuz Yabgu Devletinin Kıpçaklar tarafından yıkılması ve ile Selçuk

Bey ile Oğuz Yabgusunun arasının açılması, yer darlığı ve otlak

yetersizliği sebebiyle İslam ve Türk ülkelerinin birleştiği Cend

Bölgesine göç etmiştir.

984 yılında Selçuk Bey ve grubu İslamiyet'i kabul etmiştir.

- Selçuk Bey Oğuz Yabgu Devletini tamamen ortadan kaldırmış ve

Selçuklu Beyliği'ni kurmuştur.

- Yüz yaşına kadar Yaşayan Selçuk Bey'in torunları Çağrı ve Tuğrul,

devletin geleceğinde önemli roller üstlenmiştir.

- 10 ilan etmiş ve burada bağımsız bir devlet kurmuştur.

- Bu dönemde Türkmenlerin Anadolu'ya akınları devam etmiştir.

- Tuğrul Bey Döneminde Bağdat fethedilmiştir (Büveyhiler yıkılmış)

- Tuğrul Bey doğunun ve barının hükümdarı – dinin temel direği unvanlarını almıştır.

- Halifenin dini otoriteden başka hükmü kalmamıştır.

40 yılındaki Dandanakan Zaferi ile Selçuklular, Tuğrul Bey'i Horasan Emiri

1063'te Alp Arslan tahta geçmiş ve Nizam-ül Mülk vezir olmuştur.

- Sultan Alp Arslan 1071'de Malazgirt'te Bizans ordusunu yenerek imparatoru esir almıştır.

- Sultan Alp Arslan - Dünya Sultanı

- Sultan Alp Arslan'dan sonra tahta geçen Melikşah döneminde Anadolu'ya akınlar devam etmiştir..

- Sultan Melikşah, bütün İslam ülkelerini nüfuzu altına alma siyaseti gütmüştür.

- 38 yaşında ölen Sultan Melikşah, Kaşgar'dan İstanbul Boğazı'na, Kafkaslar'dan Yemen ve Aden'e kadar uzanan büyük bir imparatorluk meydana getirmiştir.

Anadolu Selçukluları

Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluşunu sağlayan 1040'ta yapılan Dandanakan Savaşı'ndan sonra Doğu Anadolu'ya başlayan Türk akınları Bizans'ın/Doğu Roma'nın direncini zayıflatmıştır.

- 1071 Malazgirt Savaşı'nda, Sultan Alp Arslan'ın Bizans'ı/Doğu Roma'yı yenilgiye uğratması Türkleri Anadolu'nun sahibi yapmıştır.
- Türkmen göçlerinin sonucunda Türkiye Selçuklu Devleti kurulmuştur.

Malazgirt Savaşı'ndan sonra Sultan Alp Arslan, Anadolu'yu Malazgirt Savaşı'nda gösterdiği yararlıktan ötürü Süleyman Şah'a vermiştir.

- Süleyman Şah fetihlere devam ederek 1078'de İznik'i almış ve burayı başkent yapmıştır.

• Üsküdar'a kadar ilerlemiş ve Boğaz'ı denetim altına almıştır

Süleyman Şah'ın ölümünden sonra Anadolu'daki pek çok bey bağımsız hareket etmişlerdir.

- Süleyman Şah'ın oğlu Kılıç Arslan döneminde Anadolu Selçuklu Devleti'nin toprakları İznik ve çevresi ile sınırlı hale gelmiştir.

- II. Kılıç Arslan döneminde, 1176'daki Miryakefalon zaferi

Malazgirt'ten sonraki en önemli zaferdir.

- 1308'de Türkiye Selçuklu Devleti son bulmuştur.